

Köszöntő

Magnifice Domine Rector!
Tisztelt Miniszterelnök-helyettes Úr!
Tisztelt Polgármester Úr!
Tisztelt Egyetemi Szenátus!
Kedves Kollégák és Vendégek!

Megtisztelő és egyben különös öröm számomra, hogy a győri jogászképzés kis jubileumán, a 15. évfordulón felidézhetem a győri jogászképzés évszázadait – 1776-tól 2010-ig –, s benne az egyetemi szintű jogászképzés 15 évét.

A győri jogászképzés hosszú időre tekint vissza. Bécs, Pozsony és természetesen Pest-Buda szellemi vonzáskörzetébe tartozó Győr városában, 1718-ban alakult meg a Jezsuita Tudomány-akadémia, melynek keretében több időszakban működött jogtudományi szekció is. Az Akadémia 1776-ban nyerte el Mária Terézia rendelkezése folytán – a térségben egyedülként – a Királyi Jogakadémia rangját. Ez a döntés már a Ratio Educationis szellemében született, felismerve azt az igényt, hogy a jogalkalmazás egy egységes oktatási rendszerben kiképzett jogász hivatásrendet igényel.

A Győri Királyi Jogakadémia hallgatója volt Deák Ferenc, a haza bölcse, gróf Batthyányi Lajos, az első felelős kormány elnöke, a tudós Reguly Antal, a kiváló regényíró Mikszáth Kálmán, s a magyar tudomány és közélet számos további kiválósága. Az oktatói kart olyan jelentős jogtudósok neve fémjelzi, mint Concha Győző, Hajnik Imre, Karvasy Ágoston, Kautz Gusztáv, Kautz Gyula, Kuncz Ignác, Pray György, Pauler Tivadar, Timon Ákos. Az Akadémia oktatóinak és hallgatóinak szerepe nem korlátozódott a korabeli ismeretanyag átadására, illetve elsajátítására, hanem tevékeny szerepet vállaltak olyan történelmi események formálásában is, mint a Napóleon elleni győri csata, illetve az 1848–49-es szabadságharc, melyekben tanáraik vezetésével az akadémia diák-sága is részt vett, s ez utóbbi miatt az intézmény működése 1849-től 1877-ig szünetelt.

Az intézmény 1892-ben zárta be kapuit, amikor is a jogász képzési rendszer megváltozása folytán lényegében már csak az egyetemi szintű képzés maradt versenyképes. A Győrtől alig 60 kilométerre

fekvő koronázó város, Pozsony egyeteme pedig a régió számára elegendő számú és jól képzett jogászt bocsátott ki.

Sajátos paradoxon, hogy éppen ettől az időszaktól, vagyis a XIX. század végétől indult meg Győrött az a rendkívül dinamikus ipari fejlődés, amely napjainkban is folytatódik. A századfordulón alapították a győri szeszgyárat, majd a Magyar Ágyúöntő Rt.-t (a Győri Vagongyár jogelődjét), a Grab M. Fiai üzemi együttest, a Selyemfonoda Rt.-t, az Egyesült Wernstadti és Győri Textilipari Részvénytársaságot. Ezen folyamat eredményeként a XX. század elejétől – lényegében Pozsony korábbi szerepét átvéve – Győr a térség gazdasági központjává vált.

A városnak ez a jelentős gazdasági fejlődése – ma az ipari kapacitásokat tekintve Győr a legjelentősebb vidéki város – maga után vonta a kulturális élet rendkívüli gazdagodását is, és tovább fokozta azt az igényt, amely a felsőoktatás kiteljesedése iránt fogalmazódott meg a régióban és a városban. A Klebelsberg-i oktatáspolitikáé ugyanis, Trianon után érintetlenül hagyta a felső-dunántúli régiót, holott az ország más területein létrehozta azokat a nagy vidéki egyetemi központokat, amelyek az elmúlt évtizedben – az integráció eredményeként – még jelentősebbé váltak (Debrecenben, Szegeden, Pécsen). Klebelsberg szerint ugyanis a legfejlettebb magyarországi régióknak magának kell egyetemi struktúráját kialakítania, kifejlesztenie.

Az 1945 utáni fejlődés ezt a gondolatot visszaigazolva több hullámban létrehozta, illetve megerősítette azokat a szakegyetemeket és főiskolákat, amelyek a felsőoktatás szinte valamennyi lényeges szakterületét lefedték. Az egyetemi integráció azután ezeket a szakegyetemeket, szakfőiskolákat részben integrálta, illetve az ország akkori legnagyobb főiskoláját, a Széchenyi István Főiskolát egyetemi rangra emelte.

A vázolt események sorában a Széchenyi István Egyetem megteremtése szempontjából különösen fontos szerep hárult a humán jellegű (közgazdasági, zenei, egészségügyi) képzések megalapítására, így különösen a jogászképzés újbóli megalapozására, lévén, hogy a térség ipari jellege miatt ezek a képzési formák hiányoztak a mintegy kétfélmillió lakosságú térségből.

A jogászképzés megindítása a Széchenyi István Egyetemen – a más intézmények által folytatott gyakorlattól alapvetően – eltérő módszerrel történt. Szemben az ún. „zöldmezős” alapítással – amely az alapítás időpontjában egyszerre kívánja létrehozni a képzés összes feltételrendszerét –, a győri képzés megalapozása (az egyetemmé válás koncepciójának részeként) egy tízéves fejlesztési terv során történt meg, és egy folyamatos, jelenleg is tartó türelmes építkezés után jutott el abba a fázisba, amikor is önálló, minden tekintetben megalapozott jogi kar alapítására kerülhetett sor.

Az egyetemi koncepciónak egyik meghatározó eleme a jogászképzés újraindítása volt, ehhez pedig az 1995-ben az ELTE Állam- és Jogtudományi Karával kötött együttműködési megállapodás teremtette meg az alapot: ennek révén térhetett a jogászképzés vissza a városba 103 éves kihagyás után, folytatva a korábbi 116 éves jogászképzés tradícióit.

Az ELTE-vel létrejött együttműködési megállapodás (1995. június 25.) az akkori felsőoktatási törvény 11. §-a alapján egy olyan programkihelyezést tett ugyanis lehetővé, amely alapján a győri intézmény infrastruktúrájára, gazdasági bázisára és oktatásszervezési tevékenységére épülve (az ELTE folyamatos minőségbiztosítását élvező) jogászképzés 1995. szeptember 1-jén megindult Győrött. 15 évvel ezelőtt, 1995. szeptember 15-én 113 joghallgató kezdhetette meg tanulmányait Győrben az ELTE Állam- és Jogtudományi Kar Kihelyezett Tagozatán.

Az együttműködés során az infrastrukturális és szervezési feltételeket intézményünk jogelődje, a Széchenyi István Főiskola teremtette meg. A pénzügyi feltételrendszert – a Főiskola mellett – Győr városa, és a legjelentősebb ipari üzemek által létrehozott és működtetett Universitas-Győr Alapítvány biztosította, mintegy hat éven keresztül a költségeket teljes egészében azt követően pedig egyes területekre koncentrálni (pl. oktatói, hallgatói ösztöndíjak, kiadványok támogatása során) viselte.

Az ELTE tanterve, követelményrendszere és oktatási-nevelési módszertana határozta meg a képzés kereteit. Az oktatói kar derékhadát (a széchenyis oktatók mellett) ugyancsak az ELTE egyes tanszékei biztosították. Az oktatói kar fejlesztése is egy átgondolt stratégiát követett: egy-egy meghatározó személyiség köré épültek fel az egyes tanszékek, oly módon, hogy mellettük egyre nagyobb szerepet kaphattak a helyi kötődésű fiatal oktatók.

2002. január 1-jével – az Országgyűlés 2001. december 11-ei, szinte egyhangú döntése alapján – létrejött a Széchenyi István Egyetem.

2002 szeptemberétől – az oktatási miniszter engedélye alapján – intézményünk a jogász szak gondozására saját jogon jogosult, önállóvá válva az ELTE Állam- és Jogtudományi Karától.

2007. január elsejétől a Széchenyi István Egyetemen belül a jogászképzés – a történelmi hagyományoknak és a jogászképzés súlyának megfelelően – önálló kari szervezeti keretben folyik, büszkén viselve Deák Ferenc, a haza és a jogásztársadalom bölcsének a nevét.

A magyar felsőoktatás – ezen belül az egyetemi szintű jogászképzés – sok megpróbáltatásnak volt kitéve az elmúlt, 2002 és 2010 közötti években. Az erőltetett szervezeti integrációk, a képzési rendszer változtatásai, a kreditrendszer és a kétszintű felsőfokú képzés átgondolatlan és differenciálatlan bevezetése, az egyetemi autonómiát sértő szervezeti átalakítások megrázkódtatták a felsőoktatás egészét.

A Széchenyi István Egyetem szellemi és szervezeti erejét és teherbíró képességét mutatja, hogy ezekben a nehéz években is erősödött, fejlődött és túlélte az erőszakolt reformokat.

A jogászképzés szempontjából a legfontosabb eredmény és vívmány (sajnos annak kell neveznünk), hogy a jogi kari dékánok és az akkori igazságügyi miniszter (dr. Bárándy Péter) határozott fellépésének eredményeképpen sikerült megtartani az egyszintű egyetemi jogászképzést és annak alapvető szerkezetét. Belegondolni is rossz abba, milyen képzettségű jogász diplomát kapnának a 3 + 2 éves rendszerben kiképzett joghallgatók.

Tisztelt Szenátus és Tisztelt Kollégák!

Úgy gondolom, hogy a 131 éves jogakadémiai képzés után büszkék lehetünk a 15 éves egyetemi szintű jogászképzésre itt Győrben, a Széchenyi István Egyetem keretében.

Köszönöm a figyelmüket